

KINNITATUD
terviseministri 20. detsembri 2023 käskkirjaga nr 177
Lisa

MUDETUD
sotsiaalministri 05.10.2026 käskkirjaga nr 83
Lisa

Integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuste rajamise toetamine

Tegevuste abikõlblikkuse periood

Projekt nr 1 – 01.01.2023–29.02.2028

Projekt nr 2 – 01.01.2023–31.12.2028

Elluviijad

Projekt nr 1 – SA Narva Haigla

Projekt nr 2 – SA Kuressaare Haigla

Rakendusasutus

Sotsiaalministeerium (välisvahendite osakond)

Rakendusüksus

Riigi Tugiteenuste Keskus

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

SISUKORD

1. REGULEERIMISALA JA SEOSD EESTI RIIGI EESMÄRKIDEGA	3
1.1. SEOSD EESTI PIKAAJALISE ARENGUSTRATEEGIA „EESTI 2035“ EESMÄRKIDEGA JA VALDKONDLIKE ARENGUKAVALDEGA	3
2. TOETATAVALD TEGEVUSED JA EESMÄRK.....	5
2.1. PROJEKT NR 1: NARVA INTEGREERITUD HEAOLUTEENUSTE ARENDAMISE JA OSUTAMISE KESKUS	6
2.1.1. Projekti eesmärk.....	6
2.1.2. Projekti sisu	6
2.1.3. Projekti tulemus.....	6
2.1.4. Projekti sihtrühm	6
2.1.5. Projekti abikõlblikkuse periood	6
2.1.6. Projekti elluviija	6
2.2. PROJEKT NR 2: KURESSAARE INTEGREERITUD HEAOLUTEENUSTE ARENDAMISE JA OSUTAMISE KESKUS.....	7
2.2.1. Projekti eesmärk.....	7
2.2.2. Projekti sisu	7
2.2.3. Projekti tulemus.....	7
2.2.4. Projekti sihtrühm	7
2.2.5. Projekti abikõlblikkuse periood	7
2.2.6. Projekti elluviija	8
2.3. RIIGIABI.....	8
3. NÄITAJAD	8
4. EELARVE	8
5. KULUDE ABIKÕLBLIKKUS.....	8
6. TOETUSE MAKSMISE TINGIMUSED JA KORD	9
7. ELLUVIIJA KOHUSTUSED	10
8. ARUANDLUS	10
9. PROJEKTIDE MUUTMINE.....	11
10. FINANTSKORREKTSIOONI TEGEMISE ALUSED JA KORD	11
11. VAIETE LAHENDAMINE	11

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega

Käskkirjaga reguleeritakse ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 meetmete nimekirja meetme 21.4.1.3 „Inimkeskse tervishoiu arendamine“ toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

Toetuse andmise tingimused (edaspidi TAT) on seotud perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava (edaspidi rakenduskava) poliitikaeesmärgiga 4 „Sotsiaalsem Eesti“ (prioriteet 6 „Sotsiaalsem Eesti“) ja ELi erieesmärgiga „Tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas erivajadustega inimeste sotsiaal-majandusliku kaasamise edendamine integreeritud meetmete, muuhulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu“.

TAT-ga on hõlmatud rakenduskava meetme 21.4.1.3 sekkumine 21.4.1.31 „Integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskused“. Projektid moodustavad tervikpaketi Ühtekuuluvusfondi meetme 21.2.1.3 ja Euroopa Regionaalarengu Fondi meetme 21.4.1.3 raames tehtavate investeeringutega. Projektide elluviimisel eristatakse kulusid meetmete kaupa.

1.1. Seosed Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega ja valdkondlike arengukavadega

1.1.1. Toetatavad projektid arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja panustavad riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete hoidmisesse ning peasihtidesse „Ühiskond“ ja „Inimene“ ja alasihti „Hooliv ühiskond“. Aluspõhimõtete hoidmist ja sihtide saavutamist tasakaalustatud regionaalset arengut, keskkonna- ja kliimeesmäärke ja ligipääsetavust edendaval moel hinnatakse järgmiste „Eesti 2035“ tegevuskava mõõdikutega: püsiva suhtelise vaesuse määr, tervena elada jäänud aastad, keskkonnatrendide indeks, elamute ja mitteelamute energiatarve ning ligipääsetavuse näitaja.

Toetatavad projektid panustavad püsiva suhtelise vaesuse määra langusesse, aidates kaasa piirkondlike erinevuste vähendamisele ja tagades elanikele kättesaadavamad integreeritud tervise- ja sotsiaalteenused, mis aitavad vähendada eri piirkondade ja elanikkonnarühmade teenuste kättesaadavuse erinevust. Projektide raames kaasajastatud keskused toetavad elanike parema tervisetulemi saavutamist ja suurendavad seeläbi tervena elada jäänud aastate arvu, mille tulemusena kasvab piirkonna elanike panus ühiskonda pikemaajalise tööjõuturul osalemise ja seeläbi ka vaesusriskide vähendamise näol.

Tervena elada jäänud aastate arv on oluline heaolu näitaja, mille suurendamisele aitab kaasa kaasaegne ja kättesaadav arstiabi. Toetatavad projektid panustavad nimetatud mõõdikusse. On oluline, et inimesed elaksid suurema osa oma elust tervisest tulenevate piiranguteta.

Toetatavad projektid panustavad keskkonnatrendide indeksisse kaasajastatud integreeritud heaoluteenuste keskuste taristu loomisega, mis aitab kaasa integreeritud teenuste osutamisele. Ühes optimaalses taristus osutatavad teenused toetavad säästvat arengut, soodustavad uudset integreeritud vaadet elanikele vajalike tervise- ja sotsiaalteenuste korralduses, panustades seeläbi ka keskkonnatrendide indeksisse. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 artikli 9 kohaselt on keskkonnaeesmärgid järgmised:

- a) kliimamuutuste leevendamine;
- b) kliimamuutustega kohanemine;
- c) vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse;
- d) üleminek ringmajandusele;
- e) saastuse vältimine ja tõrje;
- f) elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine.

Projektid panustavad mõõdikusse „elamute ja mitteamute energiatarve“ uue tervishoiutaristu loomisega. Loodavate juurdeehituste energiatarve on väiksem tänu ehitiste soojapidavusele, kaasaegsetele säästvatele ventilatsioon- ja elektrisüsteemide lahendustele.

Kaasajastatud ja kaasaegsed taristud panustavad ligipääsetavuse näitajasse, luues nõuetele vastava ligipääsu integreeritud tervise- ja sotsiaalteenustele ka haavatavatele ühiskonnagruppidele. Integreeritud tervise- ja heaoluteenuste osutamise keskuste loomise järel paranevad Narva piirkonna ja Saaremaa elanike jaoks teenustele ligipääsu võimalused kohapeal, vähendades ühtlasi elanike vajadust sõita kaugemal asuvatesse tervishoiu- ja sotsiaalasutustesse.

1.1.2. Heaolu arengukava 2023–2030¹ kohaselt kaasneb rahvastiku vananemisega vajadus kvaliteetse arstiabi järele. Arengukava üks eesmärgi on sotsiaalteenuste pakkumise ja korralduse arendamine, sealhulgas teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine. Oluline on pakkuda lõimitud tervishoiu- ja sotsiaalteenuseid erinevatele elanikkonnarühmadele, mida toetavad kaasajastatud integreeritud tervise- ja heaoluteenuste osutamise keskused. Seeläbi toetatakse ka erinevate ühiskonnagruppide tööelus osalemise võimalust ning võrdse kohtlemise tagamiseks tõhustatakse põhiõiguste kaitset ja mittediskrimineerimise põhimõtte järgimist.

Rahvastiku tervise arengukava 2020–2030² alaeesmärk „Inimkeskne tervishoid“ näeb ette teenuste integreerimise ja valdkondadeülese koostöö arendamise, et teenused oleksid kättesaadavad ja kvaliteetsed ning lähtuksid inimese vajadustest. Kaasajastatud integreeritud tervise- ja heaolukeskused võtavad arvesse elanikele inimkeskse teenuse osutamise lähenemisviisi. Seejuures on oluline, et teenused oleksid omavahel integreeritud ja ebavõrdsus tervishoiu- ja integreeritud teenuste kättesaadavuses väheneks. Tööjõu jaoks paranevad oluliselt töötingimused ning kaasajastatud taristu toetab integreeritud teenuste osutamist ja suurendab optimaalset tööjõuressursi kasutamist.

Analüüsist „Inimkeskne ja integreeritud haiglavõrk 2040“³ nähtub, et demograafiline olukord Eestis on muutumas, mis suurendab nõudlust integreeritud tervishoiu- ja sotsiaalteenuste järele. Eesmärk on toime tulla elanikkonna vananemisega seotud krooniliste ja mitmikhaigustega inimeste arvu kasvust tuleneva suureneva vajadusega tervishoiuteenus järele ja teha seda geograafiliselt kättesaadaval, taskukohasel ja inimkesksel moel. Osutatav tervishoiuteenus peab olema tõenduspõhine ja turvaline, haiguste ennetamist soosiv ja innovaatiline.

Saare maakonna arengustrateegia 2019–2030⁴ toob välja, et 21,3% Saare maakonna elanikkonnast on vanem kui 65 eluaastat (Eestis 18,1%). Eakate elanike osakaal Saare maakonnas suureneb ning laste ja tööealise elanikkonna hulgas toimub vastupidine protsess. 14,3% Saare maakonna elanikkonnast on noorem kui 15 eluaastat (Eestis 15,6%). Vanem elanikkond on väga tundlik arstiabi kättesaadavuse suhtes. Kaasajastatud integreeritud heaoluteenuste osutamise keskuse loomisega tagatakse arstiabi kättesaadavus ka ühiskonna kõige haavatavamale osale.

Narva linna arengukava 2035⁵ üks strateegiline eesmärk on see, et kõigile abivajajatele tuleb tagada kvaliteetsed tervishoiuteenused, mis edendavad tervislikke eluviise ja toetavad väärikat vananemist, sealhulgas pannakse suurt rõhku tervishoiutaristu tänapäevastamisele. Nii nagu Saare maakonnas, nii ka Ida-Viru maakonnas kasvab vanemaeliste osakaal, millest tulenevalt suureneb ka vajadus

¹ [Heaolu arengukava 2023-2030 | Sotsiaalministeerium \(sm.ee\).](#)

² [Rahvastiku tervise arengukava 2020-2030 | Sotsiaalministeerium \(sm.ee\).](#)

³ [Haiglavõrk ja haiglavõrgu arengukavad | Sotsiaalministeerium \(sm.ee\).](#)

⁴ [Microsoft Word - Lisa1 \(riigiteataja.ee\).](#)

⁵ [NARVA LINNA ARENGUKAVA 2035.](#)

tervishoiuteenuste järele. Muutustest tulenevalt on vajalik, et luuakse ühtne terviklahendus integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse näol (esmatasandi, eriarstiabi/haigla ja ühtne sotsiaalteenuste osutamine).

1.1.3. Toetuse andmisel on seos TERE-programmiga: käskkirjaga reguleeritakse Eesti riigi 2024.-2027. aasta eelarvestrateegia „Inimkeskse tervishoiu programm“ meetme „Inimkeskse tervishoiu arendamine“ tegevust „Tervishoiuteenuste mudelite ümberkujundamine“.

2. Toetatavad tegevused ja eesmärk

TAT üldine eesmärk on luua Narvas ja Kuressaares maakondlikud integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskused, mis ühendavad nii tervishoiu- kui sotsiaalvaldkonna teenuste osutamise, et seeläbi suurendada integreeritud teenuste osutamist elanikele elukoha lähedal kodumaakonnas.

Toetatakse taristuinvesteeringut, mille puhul on tagatud kliimakindlus. Tingimus kehtib taristule, mille kestus (sihipärane kasutamine) on vähemalt viis aastat.

Kliimakindluse tagamine on protsess, mille eesmärk on vältida taristu vastuvõtlikkust võimalikele pikaajalistele kliimamõjudele, tagades samas, et järgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ja et projektist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste tase on kooskõlas 2050. aastaks saavutatava kliimanetraalsuse eesmärgiga.

TAT raames tehtavate investeeringute puhul võetakse arvesse analüüsi „Inimesekeskne ja integreeritud haiglavõrk 2040“ ettepanekuid, mis on töötatud välja Euroopa Komisjoni struktuursete reformide tugiprogrammi toel. Toetatavate projektidega soovitakse parandada riskipiirkonnaks hinnatud Ida-Virumaa piirilinna Narva tõmbepiirkonna ja saarelise eraldatud asukoha tõttu Saare maakonna elanike integreeritud tervise- ja sotsiaalteenuste kättesaadavust kodu lähedal.

Toetatakse projekte, mis ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artikli 17 tähenduses. Toetatavad tegevused järgivad keskkonnanäesid õigusaktides sätestatud ega tekita olulist kahju ühelegi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 artiklis 9 nimetatud keskkonnanäesid ning on kooskõlas ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 11. detsembri 2018. a määrusega nr 63 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“.

Lisaks hoone või rajatise ohutuse tagamisele on oluline silmas pidada, et ehitist jätkaks keskkonnale võimalikult väikese jälje ning seda kogu ehitise elukaare jooksul. Ehitise elukaar hõlmab endas ehituses kasutatavate toormaterjalide hankimist, ehitustoodete tootmist, materjalide transporti, ehitust, kasutust, lammutust ja jäätmete taaskasutust. Ehitatud keskkonna kasutajate heaolu tuleb säilitada või parandada keskkonda säästes. Seetõttu tuleb pöörata tähelepanu hoonete sisekliimale, asukohale, ligipääsetavusele ja ökoloogiale.⁶

Projektide valikul on lähtutud rakenduskava seirekomisjoni kinnitatud tegevuste üldistest valikukriteeriumidest ja -metoodikast.

⁶ [Keskkonnasäästlik ehitus | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium \(mkm.ee\).](#)

2.1. Projekt nr 1: Narva integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskus

2.1.1. Projekti eesmärk

Toetuse andmise eesmärk on tagada kvaliteetsed ja kättesaadavad ning sotsiaalteenustega integreeritud tervishoiuteenused Narva haigla tõmbepiirkonna elanikele. Projekti eesmärk on rajada haigla taristusse uus korpus, kuhu koondatakse diagnostika ja ravi, ambulatoorse vastuvõtu ruumid ja palatiosakonnad.

2.1.2. Projekti sisu

Kaasaegsete ravitingimuste tagamiseks rajatakse uus korpus, mis nii ruumilahenduse, tehnosüsteemide kui ka sisseseade poolest võimaldab pikemas perspektiivis tagada ligipääsetava ja kaasaegse integreeritud tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamise Narva haigla piirkonna elanikele.

Haigla taristusse lisanduv korpus rajatakse uusehitusena aadressile Haigla 5, Narva. Rajatav korpus ühendatakse olemasolevate hoonetega (Haigla 5, Haigla 1 ja Haigla 3) maa-aluse tunneli kaudu. Rajatav korpus on kavandatud neljakorruselise hoonena, millele lisandub kelder. Rajatavasse korpusesse on planeeritud diagnostika- ja raviteenused, sealhulgas eriarstide ambulatoorne vastuvõtt, funktsionaalne diagnostika, kirurgia, traumatoloogia, ortopeedia, uroloogia, üldkirurgia, pediaatria, sünnitusabi ja günekoloogia.

2.1.3. Projekti tulemus

Projekti tulemusena valmib kaasaegne haiglakorpus, mis on kooskõlas ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri määrusega „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“⁷ ning mis koostöös olemasolevate hoonetega moodustab kaasaegse integreeritud tervise- ja heaoluteenuste osutamise keskuse, koondades nii esmatasandi tervishoiuteenuste kui ka aktiivravi ja sotsiaalteenuste osutamise.

Keskuse üksuste paigutusel, omavaheliste seoste loomisel ja sisemisel paigutusel võetakse arvesse olemasolevad probleemkohad ning luuakse haigla funktsionaalsetest lahendustest tulenev lahendus, mis toetab maksimaalselt kiiret ja tõhusat integreeritud tervishoiu- ja heaoluteenuste osutamist ja ressursside säästlikku kasutamist ning võimaldab osutada kaasaegseid integreeritud teenuseid patsientidele ja kaasajastatud töötingimusi personalile.

2.1.4. Projekti sihtrühm

Sihtrühm on Narva haigla piirkonna elanikud.

2.1.5. Projekti abikõlblikkuse periood

01.01.2023–29.02.2028

2.1.6. Projekti elluviija

Projekti elluviija on SA Narva Haigla.

⁷ [Hoone energiatõhususe miinimumnõuded–Riigi Teataja.](#)

2.2. Projekt nr 2: Kuressaare integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskus

2.2.1. Projekti eesmärk

Toetuse andmise eesmärk on tagada kvaliteetsed ja kättesaadavad ning sotsiaalteenustega integreeritud tervishoiuteenused Saare maakonna elanikele. Projekti eesmärk on koondada aktiivravi A-korpuse vahetusse lähedusse rajatavasse juurdeehitusse – E-korpusesse. E-korpuse juurdeehitusega saavutatakse aktiivravi voodifondi koondumine kompaktselt ning koostoimes olemasolevate hoone korpustega moodustub kaasaegne integreeritud tervise- ja heaoluteenuste osutamise keskus.

2.2.2. Projekti sisu

Kaasaegsete ravitingimuste tagamiseks rajatakse haigla juurde uus E-korpus ja kaasajastatakse olemasolevaid korpusi, mis nii ruumilahenduse, tehnosüsteemide kui ka sisseseade poolest võimaldab pikemas perspektiivis tagada ligipääsetava ja kaasaegse integreeritud tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamise Saare maakonna elanikele.

Haigla juurde lisanduv korpus rajatakse aadressil Aia tn 25, Kuressaare. Projekti raames rajatakse ühtse voodifondi põhimõtteid arvesse võttes kaasaegsed siseosakonna lahendused, mis hõlmavad sisehaiguste, neuroloogia, pediaatria, järelravi, palliatiivravi, hosiitsi jt erialade teenuste osutamise palateid. Uued ja kaasajastatud ruumilahendused võimaldavad tagada patsiendi privaatsuse, samuti on need patsiendi käsitluse mõttes personalile optimaalsed ning varustatud nõuetekohase keskkonnasäästliku ruumiklimaga, mis on kooskõlas hoone energiatõhususe miinimumnõuetega. Lisaks on eesmärk rajada hemodialüüsi ruumid ning tagada siseerialade ambulatoorsete vastuvõttude kaasaegse arhitektuuriga ruumigrupp. Nimetatud projekt arvestab ka sisehaiguste päevaravi kaasaegse ruumigrupi vajadusega ning hõlmab stomatoloogiasteenuste osutamise kaasaegseid võimalusi. Lisaks rekonstrueeritakse osaliselt ka A-korpuse 3. korruse ja C-korpuse 3. korruse osakonnad.

2.2.3. Projekti tulemus

Projekti tulemusel valmib ühtne koostõimiv Saare maakonna integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskus, mis hõlmab lisanduvat kaasaegset ja energiasäästlikku E-korpust, mis võimaldab pakkuda maakonna patsientidele kaasaegseid statsionaarse, ambulatoorse ja päevaravi teenuseid ning vabastada olemasolevad hooneosad sotsiaal- ja hooldusteenuste osutamiseks.

Tegevuste tulemusena parandatakse teenustele juurdepääsu, vähendades seeläbi tervisealast ebavõrdsust ja edendades sotsiaalset kaasatust. Rajatav korpus on kooskõlas ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määrusega „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“⁸ ning võimaldab osutada kaasaegseid integreeritud tervishoiuteenuseid patsientidele ja kaasajastatud töötingimusi personalile.

2.2.4. Projekti sihtrühm

Sihtrühm on Kuressaare haigla piirkonna elanikud.

2.2.5. Projekti abikõlblikkuse periood

01.01.2023–31.12.2028

⁸ [Hoone energiatõhususe miinimumnõuded–Riigi Teataja.](#)

2.2.6. Projekti elluviija

Projekti elluviija on SA Kuressaare Haigla.

2.3. Riigiabi

Käesoleva TAT raames antav toetus ei ole riigiabi.

3. Näitajad

	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase	Sihttase (2028)	Selgitav teave
Meetmete nimekirja väljund-näitaja	Kaasajasta tud heaolukesk uste arv	0	2	Mõlemad projektid panustavad otseselt sihttaseme saavutamisse. Sihttaseme saavutamist raporteerivad elluviijad projekti lõpparuandes kasutusloa alusel. Mõlema projekti sihttase on 1.

4. Eelarve

	ELi toetuse summa (ERF) (€)	ELi toetuse osakaal meetme tegevuse abikõlblikust kogumaksumusest, %	Riiklik kaas- finantseering, 20% (€)	Elluviija oma- finantseering, 10% (€)	Kokku
Projekt nr 1: Narva integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskus	14 000 000	70%	4 000 000	2 000 000	20 000 000
Projekt nr 2: Kuressaare integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskus	14 000 000	70%	4 000 000	2 000 000	20 000 000
Kokku	28 000 000	70%	8 000 000	4 000 000	40 000 000

5. Kulude abikõlblikkus

5.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dest 15–17.

5.2. Abikõlblikeks kuludeks loetakse TAT-s nimetatud projektide elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad ühendmääruses ja TAT-s sätestatud tingimustele.

5.3. Abikõlblikud on järgmised tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud:

5.3.1 kinnisasja omandamine, mis moodustab kuni 10% abikõlblikest kuludest;

5.3.2 projekti ettevalmistamisega seotud uuringute, auditite ja analüüside ning maakorraldustoimingute ja keskkonnamõjude hindamise tegemine, sh kliimakindluse hindamine;
5.3.3 detailplaneeringu koostamine, ehitusgeoloogiliste ja -geodeetiliste tööde tegemine;
5.3.4 ehitusprojekti koostamine ja ekspertiis;
5.3.5 ehitustööde ettevalmistustööd, sh lammutamine;
5.3.6 ehitustööde tegemine;
5.3.7 ehitise ekspertiis;
5.3.8 autorijärelevalve;
5.3.9 ehitise omanikujärelevalve korraldamine ja tegemine;
5.3.10 ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonide rajamine ja liitumise kulud;
5.3.11 väliskeskkonna rajamine (parkla, ligipääsuteed, haljastustööd);
5.3.12 ehitusprojekti kavandatud ja ehitustöö käigus ehitisse püsivalt paigaldatavate meditsiiniseadmete soetamine ja paigaldamine;
5.3.13 projektijuhtimine;
5.3.14 Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrus nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ § 2 lõigetele 3 ja 4 vastava teavitusürituse korraldamine;
5.3.15 ligipääsetavuse tagamine, sh parkla rajamine, analüüs, audit, ekspertiis, eksperdi kaasamine, et kogu ehitus ja ümbritsev taristu oleks kõigi nelja peamise puudeliigi suhtes ligipääsetav.

5.4. Käibemaks on projekti raames abikõlblik kulu, kui on võimalik näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel. Käibemaks on abikõlblik juhul, kui käibemaksukohustuslasest elluviija kasutab oma raamatupidamises käibemaksu otsearvestuse meetodit.

6. Toetuse maksmise tingimused ja kord

6.1. Toetust makstakse tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud.

6.2. Koos esimese maksetaotlusega peab elluviija esitama RÜ-le:

6.2.1 väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas projekti kulusid ja tasumist eristatakse raamatupidamises muudest projekti rakendaja kuludest;

6.2.2 viite riigihangete tegemise korrale asutuses;

6.2.3 edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia.

6.3. Punktis 6.2 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija on varasema projekti rakendamisel nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne uue projekti rakendamist muudetud. Elluviija esitab RÜ-le sellekohase kirjaliku kinnituse e-toetuse keskkonna kaudu.

6.4. Makse saamise aluseks olevaid dokumente ja tõendeid esitab elluviija RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu üks kord kuus

6.5. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates. RÜ maksab toetuse elluviijale välja, kui on tuvastanud hüvitamisele esitatud kulude abikõlblikkuse.

6.6. RÜ õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.

6.7. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitatakse koos lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast tingimuste ja kohustuste täitmist ning RÜ kontrollitud lõpparuande kinnitamist.

7. Elluviija kohustused

Elluviija peab täitma lisaks TAT-s sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi. Ühtlasi on elluviija kohustatud:

- 7.1 esitama RA nõudmisel projekti eelarve jagunemise aastate ja tegevuste kaupa;
- 7.2 rakendama projekti vastavalt kinnitatud eelarvele;
- 7.3 esitama RÜ nõudmisel eelarveaasta väljamaksete prognoosi;
- 7.4 edastama RÜ-le info riigihankega seotud dokumentide kohta järgmiselt:
 - 7.4.1 teavitama kümme tööpäeva enne riigihanke alustamist riigihanke alusdokumentide koostamisest riigihangete registris ning võimaldama juurdepääsuõigused vaatlejana;
 - 7.4.2 teavitama riigihanke alusdokumentide muudatustest viie tööpäeva jooksul nende esitamisest riigihangete registrile;
 - 7.4.3 edastama hankelepingu muudatused viis tööpäeva enne muudatuskokkuleppe sõlmimist;
- 7.5 toodete ja teenuste hankimisel lähtuma keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumitest;
- 7.6 tagama taristu kliimakindluse ja esitama enne esimese maksetaotluse esitamist RÜ-le kliimakindluse hinnangu, mis põhineb kliimamuutustele vastupanuvõime hindamisel;
- 7.7 täitma teavitamisnõudeid ja korraldama teavitusürituse vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ § 2 lõikele 3;
- 7.8 tagama taristu ning kõikide projektiga seonduvate tegevuste ligipääsetavuse, sealhulgas puuduste avastamisel nende likvideerimise.

8. Aruandlus

8.1. Elluviija esitab RÜ-le projekti tegevuste elluviimise ning tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande koos lisadega e-toetuse keskkonna kaudu iga aasta 20. jaanuariks ja 20. juuliks vastavalt 31. detsembri ja 30. juuni seisuga. Kui tegevuste alguse ja esimese vahearuande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtpäevaks.

8.2. Elluviija esitab RÜ-le projekti tegevuste elluviimise, tulemuste ja näitajate saavutamise kohta lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu 30 päeva jooksul alates kasutusloa väljastamisest.

8.3. Kui e-toetuse keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab aruande tähtaegset esitamist, loetakse aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.

8.4. RÜ kontrollib 20 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande (edaspidi koos *aruanne*) laekumisest, kas aruanne on nõuetekohaselt täidetud.

8.5. Kui vahearuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ vahearuande.

8.6. Vahearuandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning RÜ kinnitab vahearuande viie tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

8.7. Lõpparuandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Kui lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ lõpparuande.

8.8. Aruandes kajastatakse info vastavalt e-toetuse keskkonna aruande andmeväljadele.

8.9. Lõpparuandes tuleb lisaks vahearuandes nõutavale infole esitada teave tegevuste panusest punktis 1.1.1 välja toodud „Eesti 2035“ mõõdikutesse, millega hinnatakse horisontaalsete põhimõtete edenemist.

9. Projektide muutmine

9.1. Kui ilmneb vajadus projekti tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluvijja RA-le põhjendatud taotluse (edaspidi *projekti muutmise taotlus*).

9.2. RA vaatab projekti muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu projekti muutmise taotluse kohta peale punktis 9.4 nimetatud RÜ poolt edastatud ettepanekut ja punktis 9.7 nimetatud kooskõlastamist.

9.3. Puuduste esinemise korral annab RA elluvijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Projekti muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

9.4. RA edastab projekti muutmise taotluse peale läbivaatamist arvamuse avaldamiseks RÜ-le. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga muudatuste sisust ja ulatusest lähtuvalt.

9.5. RÜ võib elluvijale või RA-le teha ettepanekuid projektide eelarve muutmiseks, kui projekti aruandes esitatud andmetest või muudest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik projekti eduka elluviimise tagamiseks.

9.6. RA võib projekti muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik projekti edukaks elluviimiseks või elluvijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata.

9.7. Projekti muutmise eelnõu (TAT käskkiri) kooskõlastatakse vastavalt ühendmääruse §-le 48.

9.8. TAT muutmiseks punkti 9.1 tähenduses ei loeta:

9.8.1 punktis 7.1 nimetatud järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve kulukohtade kaupa esitamist ja muutmist;

9.8.2 eelarves näidatud toetuse muutumist aastati, tingimusel et projektide kogutoetuse summa ja määr ei muutu.

10. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

Finantskorrektsioone teeb RÜ vastavalt ühendmääruse §-dele 34–37 ja ÜSS2021_2027 §-dele 28–30.

11. Vaiete lahendamine

RA otsuse või toiminguga vaide menetleja on RA. RÜ otsuse või toiminguga vaide või vaidlustuse menetleja on RÜ. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad ÜSS2021_2027 §-des 31 ja 32 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile.

Lisa:

TAT finantsplaan ja eelarve projektide ning kulukohtade kaupa